

Sygn. akt I ACo 73/17

POSTANOWIENIE

Dnia 14 listopada 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący : SSA Joanna Naczyńska

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 14 listopada 2017 r.

sprawy z wniosku wierzyciela (...) Spółki Jawnej w Ł.

przeciwko dłużnikowi P. R. (1) (R.)

o stwierdzenie wykonalności wyroku sądu polubownego

postanawia:

1) oddalić wniosek;

2) zasądzić od wnioskodawcy na rzecz dłużnika 257 (dwieście pięćdziesiąt siedem) złotych z tytułu kosztów postępowania.

SSA Joanna Naczyńska

UZASADNIENIE

(...) spółka jawna w Ł. wniosła o stwierdzenie wykonalności wyroku Sądu Polubownego w B. z 10 maja 2006r., sygn. akt 27/03/06, gdzie jako arbiter orzekł radca prawny P. B. poprzez nadanie temu wyrokowi klauzuli wykonalności na rzecz wnioskodawczyni i przeciwko P. R. (1) i o zasądzenie kosztów postępowania. Wywodziła, że nabyła wierzycielność stwierdzoną wymienionym wyrokiem w drodze cesji, a P. R. (2) jest spadkobiercą dłużnika L. R..

Dłużnik P. R. (2) wniósł o oddalenie wniosku na tej podstawie, że roszczenie stwierdzone wyrokiem Sądu Polubownego uległo przedawnieniu i o zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania klauzulowego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Wyrokiem z 10 maja 2006 roku Sąd Polubowny w B. w osobie radcy prawnego P. B. zasądził od pozwanego L. R. na rzecz powoda (...) sp. z o.o. w B. 20.145,24zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od 21 marca 2006r., a także kwotę 170,80zł z tytułu kosztów postępowania.

Z akt arbitrażowych o sygn. 27/03/06, a także z informacji uzyskanej w Sądzie Rejonowym w B. wynika, że postanowieniem z 17 sierpnia 2006r. Sąd Rejonowy w B. nadał klauzulę wykonalności wyrokowi Sądu Polubownego z 10 maja 2006 r., stwierdzając tym samym jego wykonalność zgodnie z ówczesnie obowiązującym art. 1214 § 2 k.p.c. Oznacza to, że w myśl art. 1212 k.p.c. wyrok Sądu Polubownego z 10 maja 2006r. został już wprowadzony do polskiego porządku prawnego. Z kolei, z dokumentów przedłożonych przez wnioskodawcę (karta 13-22) wynika, że na skutek przelewu wierzycielności dokonanego 30 grudnia 2015r. pomiędzy (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B. (wcześniej działająca pod nazwą: (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością) a (...) Spółką jawną z siedzibą w Ł., wierzycielność stwierdzona wyżej wymienionym wyrokiem Sądu Polubownego z 10 maja 2006 r. przeszła

na wnioskodawcę. Zaś postanowieniem z 5 grudnia 2012r. Sąd Rejonowy w S., II Ns 1853/11 stwierdził, że spadek po dłużniku L. R. na podstawie ustawy nabył w całości jego syn P. R. (2).

Zatem już po wydaniu pierwotnemu wierzycielowi tytułu wykonawczego uprawnienie z niego wynikające przeszło na wnioskodawcę, a w obowiązki dotychczasowego dłużnika wstąpił uczestnik P. R. (2). W takiej sytuacji, jeżeli stwierdzony w tytule egzekucyjnym obowiązek lub uprawnienie przeszły na inną osobę, co do zasady sąd nadaje klauzulę wykonalności przeciwko lub na rzecz tej osoby w warunkach określonych w art. 788 k.p.c. Nie stoi temu na przeszkodzie uprzednie nadanie klauzuli wykonalności na rzecz lub przeciwko stronom wymienionym w tytule egzekucyjnym. Po przejściu uprawnień lub obowiązków stwierdzonych tytułem i nadaniu klauzuli wykonalności na rzecz lub przeciwko nabywcy, powstaje nowy tytuł wykonawczy stanowiący podstawę egzekucji przeciwko lub na rzecz nowych stron wymienionych w klauzuli wykonalności.

W rozpatrywanej jednakże sprawie, w odpowiedzi na wezwanie do niego skierowane, wnioskodawca w piśmie procesowym z 25 sierpnia 2017r. (karta 31), jednoznacznie określił żądanie wskazując, że domaga się stwierdzenia wykonalności wyroku sądu polubownego z 10 maja 2017r., gdzie jako arbiter orzekł radca prawny P. B. (sygn. akt 27/03/06). Wnioskodawca zwrócił uwagę, że pomimo przejścia uprawnień po wydaniu takiego wyroku, nie można mu nadać klauzuli na rzecz następcy prawnego w trybie art. 788 k.p.c., bowiem wyrok sądu polubownego wskutek zmiany treści art. 777 § 1 k.p.c. nie posiada już przymiotu tytułu egzekucyjnego.

Istotnie, po wejściu w życie ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 172, poz. 1804) wyroki sądu polubownego oraz ugody przed nim zawarte należały do grupy tytułów egzekucyjnych, gdyż były wymienione w art. 777 § 1 pkt 2 k.p.c. Ustawą z 16 września 2011r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 233, poz. 1381) przepis ten został skreślony. Takie zakwalifikowanie omawianych aktów pozostawało bowiem w sprzeczności z art. 1212 § 1 k.p.c. W obecnym stanie prawnym zatem, nadający się do wykonania w drodze egzekucji wyrok sądu polubownego lub ugoda przed nim zawarta nie stanowią tytułu egzekucyjnego. Zgodnie z art. 1214 k.p.c., akty te, po stwierdzeniu ich wykonalności przez sąd państwowy, stają się tytułami wykonawczymi. Stwierdzenie wykonalności wyroku sądu polubownego lub ugody przed nim zawartej, które nadają się do wykonania w drodze egzekucji odbywa się poprzez nadanie im klauzuli wykonalności (art. 1214 § 2 k.p.c.). Wydanie postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności nie oznacza jednak, że dochodzi do nadania tej klauzuli tytułowi egzekucyjnemu.

Jak trafnie wskazał Sąd Najwyższy w uchwale z 28 września 2016r., III CZP 40/16 postępowanie o stwierdzenie wykonalności wyroku sądu polubownego lub ugody zawartej przed tym sądem, w tym także wyroku sądu polubownego wydanego w Polsce lub ugody zawartej przed tym sądem w Polsce, pełni funkcję wykraczającą poza funkcję postępowania klauzulowego, gdyż z jednej strony powoduje, że wyrok ten lub ugoda uzyskują moc prawną na równi z wyrokiem sądu państwowego lub ugody zawartej przed takim sądem (art. 1212 § 1 k.p.c.), a z drugiej strony prowadzi do powstania tytułu wykonawczego z pominięciem "etapu" tytułu egzekucyjnego (art. 1214 § 2 zd. drugie w zw. z art. 776 zd. drugie k.p.c.).

Należy zatem uznać, że stwierdzenie wykonalności stanowi akt jurysdykcyjny wywołujący podwójny skutek. Czynność ta oznacza przyznanie wyrokowi lub ugodzie skuteczności równej analogicznym aktom wydanym w postępowaniu przed sądem państwowym, poprzedzonej jednak kontrolą sądu czy nie zachodzą przesłanki odmowy uznania albo stwierdzenia wykonalności wyroku sądu polubownego lub ugody przed nim zawartej określone w art. 1214 § 3 k.p.c., a ponadto powoduje powstanie tytułu wykonawczego.

Złożony charakter tej czynności poddaje w wątpliwość ponowne stwierdzenie wykonalności na rzecz osoby trzeciej, na którą wierzyciel przeniósł wierzytelność już po uzyskaniu tytułu wykonawczego. Sprzeczna z wykładnią celowościową art. 1214 k.p.c. byłaby bowiem ponowna weryfikacja przez sąd powszechny wyroku sądu polubownego w sytuacji, gdy taka ocena została już dokonana, a wyrok został wprowadzony do krajowego porządku prawnego. Przepisy o uznaniu i stwierdzeniu wykonalności wyroku sądu polubownego lub ugody przed nim zawartej (tytuł VIII) zamieszczone w części piątej kodeksu postępowania cywilnego nie zawierają natomiast regulacji, która umożliwiałaby uzyskanie

klauzuli wykonalności przez cesjonariusza w miejsce zbywcy wierzytelności, który uzyskał już tytuł wykonawczy na swoją rzecz. Brak jest zatem podstaw, aby w rozpatrywanej sytuacji zastosować odpowiednio art. 788 k.p.c., który nadanie klauzuli wykonalności na rzecz następcy prawnego uzależnia od istnienia tytułu egzekucyjnego, takim zaś w związku z uchyceniem art. 777 § 1 pkt 2 k.p.c., wnioskodawca nie może dysponować do czasu stwierdzenia wykonalności wyroku polubownego w trybie art. 1213 i nast. k.p.c. Dlatego też stwierdzenie wykonalności wyroku sądu polubownego poprzez nadanie klauzuli wykonalności na korzyść pierwotnego wierzyciela, wyłącza możliwość nadania klauzuli na rzecz osoby trzeciej, na którą wierzyciel wymieniony w tytule wykonawczym przeniósł wierzytelność (art. 509 k.c.).

Z tych względów wniosek o stwierdzenie wykonalności wyroku Sądu Polubownego z 10 maja 2006 r. został oddalony. O kosztach postępowania Sąd Apelacyjny orzekł w oparciu o art. 98§ 1 i 3 k.p.c. w zw. z § 8 pkt. 14 w zw. z §15 ust.2, § 20 i §10 ust. 2 pkt. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015r., poz. 1804 ze zm.), zasądzając od wnioskodawcy na rzecz uczestnika zwrot kosztów, na które złożyły się koszty zastępstwa procesowego w stawce minimalnej (240zł) i opłata skarbową od pełnomocnictwa (17zł).

SSA Joanna Naczyńska